

SPIS TREŚCI

Od Autora	5
---------------------	---

Wprowadzenie

1. Wiadomości wstępne	7
1.1. Charakter nauk pomocniczych historii	7
1.2. Źródłoznawstwo	13
1.3. Podstawowe wiadomości z dziejów nauk pomocniczych historii	18
1.4. Bibliografia	22
2. Rodzaje i gatunki źródeł historycznych	28
2.1. Klasyfikacja źródeł historycznych	28
2.2. Struktura źródła historycznego	29
2.3. Gatunki pisanych źródeł historiograficznych	33
2.4. Gatunki pisanych źródeł dokumentacyjnych	55
2.5. Rozwój badań nad źródłami historycznymi	62
2.6. Bibliografia	63

Człowiek — czas — miejsce

3. Genealogia	70
3.1. Pojęcie i zakres genealogii	70
3.2. Rozwój badań genealogicznych	71
3.3. Podstawowe pojęcie genealogii	72
3.4. Ustalanie faktów genealogicznych	75
3.5. Tablice genealogiczne	79
3.6. Antroponomastyka historyczna	81
3.7. Prosopografia	88
3.8. Genealogia a niektóre inne nauki	90
3.9. Bibliografia	93
4. Chronologia	107
4.1. Pojęcie i zakres chronologii	107
4.2. Rozwój badań chronologicznych	109
4.3. Podstawowe wiadomości z chronologii astronomicznej	109
4.4. Pierwotne i astronomiczne sposoby mierzenia czasu	113
4.5. Kalendarz	121
4.6. Uwagi o kalendarzu kościelnym	125

4.7. Ery	128
4.8. Początek roku	130
4.9. Podział roku	132
4.10. Kalendarigrafia	142
4.11. Sposoby zapisywania dat	145
4.12. Bibliografia	146
5. Metrologia	154
5.1. Pojęcie i zakres metrologii historycznej	154
5.2. Rozwój badań metrologicznych	155
5.3. Pierwotne systemy metrologiczne u Słowian	156
5.4. Polskie konwencjonalne systemy metrologiczne	160
5.5. Systemy metrologiczne na ziemiach polskich w okresie rozbiorów	172
5.6. Narzędzia metrologiczne i sposoby ich używania	181
5.7. Funkcje społeczne konwencjonalnych systemów metrologicznych	184
5.8. Inercja i tendencje unifikacyjne systemów miar	186
5.9. System metryczny mierzenia	189
5.10. Bibliografia	193
6. Geografia historyczna	200
6.1. Pojęcie i zakres geografii historycznej	200
6.2. Rozwój badań geograficzno-historycznych	202
6.3. Rekonstrukcja krajobrazu naturalnego	204
6.4. Rekonstrukcja krajobrazu kulturalnego	207
6.5. Rekonstrukcja krajobrazu historyczno-politycznego	217
6.6. Historia horyzontu geograficznego	220
6.7. Podstawowe wiadomości o mapie	223
6.8. Konstrukcja mapy historycznej	228
6.9. Historia kartografii	231
6.10. Bibliografia	236

Język pismo

7. Język i kultura literacka	252
7.1. Metody językoznawcze i rozwój języków	252
7.2. Język źródeł historycznych	259
7.3. Metody historycznoliterackie i rozwój kultury literackiej w Europie	274
7.4. Konwencje stylistyczne źródeł historycznych	289
7.5. Bibliografia	296
8. Paleografia	304
8.1. Pojęcie i zakres paleografii	304
8.2. Rozwój badań paleograficznych	305
8.3. Materiały i narzędzia pisarskie	307
8.4. Historia pisma łacińskiego	313
8.5. Brachygrafia	352
8.6. Epigrafika	361
8.7. Pisma niełacińskie, używane na ziemiach polskich	364
8.8. Stenografia i kryptografia	368
8.9. Bibliografia	372
9. Bibliologia historyczna	389
9.1. Pojęcie i zakres bibliologii historycznej	389
9.2. Dzieje badań bibliologicznych	391
9.3. Kodykologia	392
9.4. Książka drukowana	400
9.5. Niektóre zagadnienia książki związane z jej rozpowszechnianiem	414

9.6. Biblioteka w rozwoju historycznym	419
9.7. Bibliografia	422
10. Dyplomatyka	440
10.1. Pojęcie i zakres dyplomatyki	440
10.2. Rozwój badań dyplomatycznych	441
10.3. Podstawowe pojęcia dyplomatyki	443
10.4. Historia dokumentu średniowiecznego	450
10.5. Polska kancelaria monarsza	458
10.6. Kancelaria i dokument a księga wpisów	461
10.7. Problematyka nowożytnego dokumentu i kancelarii	468
10.8. Dyplomatyka papieska	473
10.9. Dyplomatyka merowińska, karolińska i cesarska	475
10.10. Uwagi o zasadach dawnego przewodu sądowego	478
10.11. Bibliografia	484
11. Nauka o archiwach	504
11.1. Pojęcie i zakres nauki o archiwach	504
11.2. Historia nauki o archiwach	506
11.3. Podstawowe pojęcia nauki o archiwach	507
11.4. Rozwój form kancelaryjnych i archiwalnych	511
11.5. Informacja o dziejach archiwów	518
11.6. Metoda poszukiwań archiwalnych	524
11.7. Bibliografia	525

Przedmioty i wizerunki

12. Nauka o znakach władzy i prawa	535
12.1. Pojęcie i zakres nauki o znakach władzy i prawa	535
12.2. Rozwój badań nauki o znakach władzy i prawa	537
12.3. Miejsca stanowienia i realizowania norm prawnych	538
12.4. Narzędzia i sprzęty służące do realizowania norm prawnych	539
12.5. Strój jako forma rytuału prawnego	540
12.6. Atrybuty, symbole i znaki rytuału prawniczego	541
12.7. Formy rytuału prawniczego	543
12.8. Bibliografia	545
13. Numizmatyka	550
13.1. Pojęcie i zakres numizmatyki	550
13.2. Rozwój badań numizmatycznych	551
13.3. Zagadnienia ogólne numizmatyki	552
13.4. Znaleziska monet i zagadnienia obiegu monety	559
13.5. Pieniądz na ziemiach polskich przed powstaniem własnego systemu monetarnego	562
13.6. Polska moneta średniowieczna	565
13.7. Polska moneta nowożytna	577
13.8. Moneta państw zaborczych	592
13.9. Polska moneta porozbiorowa i po odzyskaniu niepodległości	595
13.10. Bibliografia	596
14. Sfragistyka	609
14.1. Pojęcie i zakres sfragistyki	609
14.2. Rozwój badań sfragistycznych	610
14.3. Historia pieczęci	611
14.4. Budowa pieczęci	613
14.5. Rodzaje pieczęci	619
14.6. Funkcjonowanie pieczęci	629

14.7. Bibliografia	632
15. Heraldyka	638
15.1. Pojęcie i zakres heraldyki	638
15.2. Rozwój badań heraldycznych	639
15.3. Geneza i rozwój herbu oraz jego znaczenie społeczno-prawne	640
15.4. Rodzaje herbów w Polsce	648
15.5. Elementy herbu	653
15.6. Zawołania i nazwy herbów	668
15.7. Symbolika heraldyczna	671
15.8. Heraldyka a niektóre inne nauki	673
15.9. Bibliografia	679

Zamknięcie

16. Edytorstwo historyczne	691
16.1. Pojęcie i zakres edytorstwa historycznego	691
16.2. Rozwój badań nad edytorstwem	692
16.3. Metody edytorstwa historycznego	693
16.4. Podstawa wydawnicza i jej typy	695
16.5. Instrukcje wydawnicze	698
16.6. Typy wydawnictw źródłowych	699
16.7. Bibliografia	701

Dodatki

1. Dokumenty	707
2. Rozbiór dyplomatyczny dokumentu	710
Indeks osób	713
Indeks rzeczowy	743
Spis tabel	755
Spis rycin	757